

Ministry of Foreign Affairs – (Department for Africa, Policy and Development, APD)

Meeting in the Council for Development Policy 3 December 2019

Agenda item 5

1. Overall purpose	For discussion
2. Title:	Thematic discussion: The Sustainable Development Goals
3. Presentation for Programme Committee:	N/A

Verdensmålene i dansk udviklingssamarbejde

Diskussionsoplæg

Indledning

Med vedtagelsen af Loven om Internationalt Udviklingssamarbejde i 2016 og den udviklingspolitiske og humanitære strategi, *Verden 2030*, i 2017, blev FN's verdensmål en integreret del af den danske udviklingspolitik. Det fremgår af strategien, at dansk udviklingssamarbejde skal bidrage til at realisere verdensmålenes globale ambition for, hvordan verden skal udvikle sig frem mod år 2030 – herunder udviklingslandenes håndtering af klimakrisen - og at verdensmålene er platformen for dansk udviklingssamarbejde.

I forbindelse med FN's Generalforsamling i år blev der for første gang gjort samlet status for gennemførelsen af verdensmålene. For en udviklingspartner som Danmark er det relevant at forholde sig til den internationale statusrapporterings påpegnelse af en række dilemmaer og udfordringer for gennemførelsen af verdensmålene – og hvad der særligt udestår, såfremt målene skal nås i 2030. Ikke mindst klimakrisen og dermed sammentænkning med Parisaftalen og den stigende ulighed er centrale udfordringer. I forbindelse med drøftelsen i UPR lægges der således op til en bredere strategisk diskussion af afvejninger ifm. verdensmålenes gennemførelse, snarere end en programmatisk drøftelse af konkrete eksempler. Hensigten er, at den overordnede diskussion kan levere input til det videre arbejde med implementering af *Verden 2030* i den sidste halvdel af den nuværende strategiperiode.

FN's status for implementering af verdensmålene

Hovedkonklusionen ved gennemgangen af status for verdensmålene ved FN's generalforsamling i september i år var, at særligt de fattigste lande var langt fra at nå målene, og at klimaforandringer er med til at underminere allerede opnåede udviklingsresultater og skabe nye udfordringer. Skal verden lykkes med at nå målene, er der for behov for fornyet politisk vilje, et øget ambitionsniveau, sammentænkning af verdensmålene og Parisaftalen og øget finansiering.

Mødets hovedkonklusioner var underbygget af en række statusrapporter fra FN, andre internationale organisationer og uafhængige forskere. Her var vurderingen samlet, at trods fremskridt i adgangen til basale ydelser såsom sundhed (mål 3), uddannelse (mål 4) og infrastruktur (mål 9) vurderes den nuværende indsats at være utilstrækkelig. Særligt bekymrende er det, at verden på områder som fattigdom (mål 1), ulighed (mål 10), klimaforandringer (mål 13) mv. bevæger sig i den forkerte retning. Samtidig understreges det, at løsninger skal findes i samspillet mellem flere verdensmål fremfor i en siloagtig tilgang til hvert enkelt mål. Dog peger rapporterne ligeledes på, at det ikke er for sent at handle, og opbakningen til 2030-dagsordenen vurderes at være intakt blandt hovedparten af verdens lande. I den vedtagne ministererklæring fra topmødet forpligter medlemslandene sig til et årti for handling og resultater frem mod 2030.

Danmarks bidrag til realiseringen af verdensmålene via udviklingssamarbejdet

I udviklingspolitikken arbejder Danmark med verdensmålene på tværs af de fire pejlemærker: sikkerhed og udvikling; migration og udvikling; inklusiv, bæredygtig vækst og udvikling; samt frihed og udvikling - demokrati, menneskerettigheder og ligestilling.

Danmark anerkender den helhedsorienterede tilgang til verdensmålene – at målene er indbyrdes afhængige, og at resultater i ét mål ofte er knyttet til resultater inden for et andet. Samtidig gælder ønsket om at prioritere ifht. danske interesser, mulighed for partnerskaber og merværdi samt ønsket om at anvende danske styrkepositioner også her. Tilvalg af målene følger den konkrete landekontekst. Samtidig løftes fem mål op som Danmarks globale udviklingspolitiske mærkesager, der skal forfølges på tværs af indsatserne og særligt aktivt prioriteres i internationale forhandlinger og globalt samarbejde. Det drejer sig om mål 5 (ligestilling), mål 7 (bæredygtig energi), mål 13 (klima), mål 16 (fred, retfærdighed, stærke institutioner) og mål 17 (partnerskaber). Den danske tilgang med prioritering af udvalgte verdensmål fremgår af figur 1.

I de dokumenter, der ligger til grund for danske bevillinger under udviklingsbistanden, kobles engagementer til ét hovedmål. Der eksisterer dog ikke en database, som kan give et komplet billede af, hvilke verdensmål, der understøttes gennem hvilke engagementer. Der pågår diskussioner i OECD om donorlandenes bidrag til opfyldelsen af verdensmålene gennem udviklingsbistanden, og det er håbet, at man på baggrund heraf fra dansk side kan påbegynde rapportering i 2020 (Afrapporteringen på fremskridt i.f.t. verdensmålene nationalt finder fortsat sted på landeniveau direkte til FN).

Oplæg til diskussion

Bekæmpelse af fattigdom og ulighed og beskyttelsen af vores miljø, klima og biodiversitet

Økonomisk vækst har bidraget til at øge nationalindkomsten i en lang række lande, hvilket har bidraget til fattigdomsbekæmpelse og øget velfærd for mange. Det står dog også klart, at fremskridtene ikke er fordelt lige, og at konsekvenserne for jordens fælles offentlige goder ikke er bæredygtige.

Således er ekstrem fattigdom og ulighed fortsat en af de største og mest fundamentale udfordringer for bæredygtig udvikling. Omtrent 770 millioner mennesker lever fortsat for under 1,90 USD om dagen (2018-tal), og ulighed udgør en stigende udfordring i visse dele af verden. I forhold til fattigdom er udviklingen i de seneste årtier dog overordnet gået i positiv retning, og færre mennesker lever i dag i ekstrem fattigdom end tidligere, hvilket er et fremskridt set i lyset af stigende befolkningstal. På samme tid er både uligheden i verden og presset på planetens miljø, klima og biodiversitet dog steget kraftigt. Både ulighed og overudnyttelse af jordens fælles ressourcer har en negativ indflydelse på en lang række af de øvrige verdensmål, og underminerer dermed mange allerede opnåede resultater og gør fremadrettede fremskridt sværere at nå. Dertil kommer, at utilstrækkelig håndtering af klimakrisen risikerer markant at øge uligheden i alle typer af lande, men især i de mindst udviklede, der rammes hårdest, er mindst modstandsdygtige og har færrest ressourcer til at tilpasse sig både lokalt og nationalt. På samme måde rammes de mest marginaliserede grupper også hårdest af konsekvenserne af klimakrisen.

For donorer og andre udviklingsaktører, herunder partnerlande, er det derfor afgørende at have blik for, hvordan ulighed og overudnyttelse af jordens fælles ressourcer og adressering af klimakrisen spiller sammen med den brede verdensmålsdagsorden. Herunder hvordan allerede opnåede resultater i.f.t. f.eks. fattigdomsbekæmpelse fastholdes på en bæredygtig vis og udbygges med øget modstandskraft og

tilpasningsevne til klimaforandringer, og hvordan man kan nå yderligere fremskridt uden at konsekvenserne for verdens miljø og klima bliver uoverskuelige.

De ovenstående forhold lægger op til øget fokus på en tilgang til verdensmålene, der i højere grad sætter reduceret ulighed (mål 10) samt klima og miljømålene (mål 12, 13, 14 og 15) i centrum som omdrejningspunkt for øvrige indsatser. Netop målsætninger under disse fem mål fremhæves af forskere – senest i Global Sustainable Development Report - som nogle af dem, der ikke forventes nået i 2030.

- *Hvordan kan Danmark gennem udviklingssamarbejdet bidrage til at sikre vækst og udvikling, der ikke yderligere fremmer ulighed og overudnyttelse af jordens ressourcer, men i stedet fremmer en transformation mod langsigtet bæredygtig udvikling?*
- *Hvordan tænkes verdensmålene og Parisaftalens mål bedre sammen?*
- *Både verdensmålene og Parisaftalen er globale rammeværk som Danmark er forpligtet på ud over udviklingsbistanden. Hvordan sikrer vi fra dansk side det bedste samspil mellem forskellige politikker og instrumenter for at levere det mest effektive og resultatorienterede danske bidrag til implementering af både verdensmål og Parisaftalen?*

Figur 1: Danmarks prioriterede verdensmål, globalt og i landekategorier

